

ABONAMENTELE

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., 1/4 an 2 fl. 50 cr., 1/2 an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., 1/4 an 3 fl. 50 cr., 1/2 an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

1/4 an 10 franci, 1/2 an 20 franci, 1 an 40 franci

Abonamentele se fac numai plătindu-se înainte.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

INSERTIUNILE

Un șir garmond prima dată 7 cr., a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.; și timbru de 30 cr.

Redacția și Administrația: Strada Măcelarilor Nr. 21.

Se prenumără și la poște și la librării.

În Bucuresci

primesce abonamente D. C. Pascu, Str. Lipsani 35

Epistole nefrancate se refușă. — Manuscripte nu se înapoiază

Un număr costă 5 cruceri v. n. sau 15 bani rom.

După douăzeci de ani.

După-cum credem, pe nedreptul au deplâns guvernamentalii moartea metropolitului Vancea, ca pe a omului, dela care s'ar fi putut aștepta să indulece pe Români a primii starea de lucruri creată lor prin cele întemplate dela 1867 încoace și a se împăca cu egemonia zdrobitoare de naționalități a panmaghiarismului.

Pentru a-și documenta aserțiunea sa, contrară părerii noastre de mai sus, „Pester Lloyd“ s'a provocat, precum scim, la memoriul prezentat de fericitul metropolit în anul 1872 ministrului-president de pe atunci Melchior Lonyay.

Am reprodus în nrul nostru dela 1/13 l. c. întreg textul Memorandului visat de guvernamentalul, care este cel dela 3 Iulie 1872. Ear' acum, după-ce îl credem împrăștiat în amintirea publicului nostru, ținem a face următoarele reflexiuni, care altcum dela sine se impun.

Înainte de toate este mai mult sau mai puțin eronat a vorbi despre un memoriu al metropolitului Vancea cu privilegiul simulacului de împăcare al lui Lonyay. În fapt metropolitul Vancea nu și-a rezervat atunci, decât rolul de intermediator între guvern și națiunea românească. Lui și-a adresat șeful guvernului, ca să-i comunice dorințele și pretensiunile Românilor. Atâta este adevărat. Dar' regretatul arhieru nu a voit, și nici nu ar fi putut, să-și prezente păreri sale individuale și să pună numai dela sine condițiunile sub care ar fi crezut că împăcarea Românilor s'ar fi putut face.

Din contră, el a convocat o conferință a tuturor notabililor acreditați ai politicii românești și cu acestia dimpreună s'a sfătuit, a chibzuit și în cele din urmă a formulat pretensiunile poporului românesc. Astfel vedem, că chiar pe Memorandul invocat de guvernamentalii nu figurează numai iscălitura metropolitului, ci alături cu ea — în calitate de referent și probabil și de redactor, — și numele venerabilului George Barițiu, unul dintre cei mai vechi luptători naționali români, fost president al partidului nostru național, precum și numele întrepredului nostru actual president de partid, dl Dr. Ioan Rațiu.

Cu alte cuvinte Memorandul dela 1872 nu conține nici mai mult nici mai puțin decât politica națională românească de pe acele vremuri, formulată și susținută de aceiași factori, care nouă ani mai în urmă, la 1881 au constituit partidul național român în toată forma, dându-i drept directivă programul stabilit în conferința din acel an, program care și astăzi este steagul conducător al partidului.

Dar' nu numai atâta. Politica depusă în Memorandul dela 3 Iulie 1872 este întru toate aceeași politică, pe care și astăzi o susține și pentru care și astăzi luptă partidul nostru național.

Căci aceasta este politica tradițională românească, inaugurată cu mult mai înainte, chiar pe Câmpul-libertății la 3/15 Maiu 1848 și susținută prin toate fazele și situațiunile prin care monarhia a trecut de atunci, începând cu petițiile Românilor după anii de revoluție, prin dietele transilvane dela anii șesezeci, prin conferința dela Mercuria, până la cele din Sibiu ale timpului mai recent.

Și în adevăr, care dintre punctele actualului nostru program politic nu este cuprins între cererile Memorandului dela 1872? Toate sunt cuprinse. Căci totdeauna Români au pretins sus și tare garanții legale de a se pute desvolta în patria lor străbună ca popor cu limbă și individualitate deosebită de celelalte popoare.

Deosebirele care se vor fi aflând între atunci și acum, nu sînt esențiale, ci mai mult numai deosebiri de formulare, care în decursul timpului în mod firesc și după regulile obișnuite de desvoltare omenească au trebuit să se ivească. Ear' abstracție făcând dela formularea mai precisă a programului dela 1881, el este în fond identic cu cel cuprins în Memorandul dela 1872.

Într'amendouă se cere revisuirea legii despre uniunea Transilvaniei cu Ungaria, intr'amendouă sunt stipulate aceleași pretensiuni în privința justiției, administrației, limbii, instrucției, drepturilor electorale și a bisericilor.

Acolo, unde divergența, la aparență, este mai mare, este în cestiunea autonomiei Ardealului. Anume, pe când Memorandul dela 1872 se mulțumesc a pretinde, ca uniunea să fie din nou pusă în discuție și să se facă, dacă

se va face, cu consimțământul majorității române a țării și primite fiind condițiunile ce această majoritate va pune, programul dela 1891 merge cu un pas mai departe și declară pur și simplu, că Români vor lupta pentru redobândirea autonomiei Ardealului.

Însă ce dovedesc aceasta? Dovedesc, că ideile oamenilor nostri politici într'aceea s'au fost lămurit, că experiența făcută cu supremația maghiară și-a adus la convingerea clară a ceea-ce mai înainte au simțit în mod mai mult sau mai puțin instinctiv, că adevărată autonomie țării din creerii Carpaților poate da poporului românesc garanțiile cuvenite de viață și desvoltare, îi poate pune la adăpostul apăsării și tiraniei maghiare, fie de rasă, fie de partid.

Dar' accentuăm încă odată, că această deosebire este numai la aparență. Căci deși Memorandul dela 1872 nu cere apriat autonomia Transilvaniei, el totuși pretinde ca uniunea să se facă pe lângă garanții „care se reduc la țeara întregă ca atribute ale autonomiei“, după-cum se exprimă Memorandul.

Ori-cine va recunoaște, că în inima și cugetul acelor-ce au pus pe hârtie aceste cuvinte era tot atât de intrupată necesitatea de a nu se fusiona Ardealul cu Ungaria, ca și în inima celor-ce au subscris la 1881 și a celor-ce subscrisu astăzi programul partidului național român.

Și în chipul acesta credem că este dovedit, că poporul românesc a stat înainte de asta cu douăzeci de ani pe aceleași baze politice, pe care se găsește și astăzi și care sînt singurele baze senșuate și rezonabile pe care pe lângă ele se poate câștiga și împăca.

Nu mai puțin adevărat este însă, că deposedării puterii statului ungar, și atunci ca și acum, au ignorat aceste baze cu desvîrșire, caută cai verzi pe păreți, strigă după „moderații“ care nu vor să se ivească, și cred sau se fac a crede că vor isbuti să împace cu sfîrmitura un popor conșciu de sine și de menirea sa.

De aceea s'a ales nimica de platurile ministrului-president Lonyay, de aceea va aștepta înzadar și contele Szapary pe mult doriiți sei „moderații“.

Măcar că timp destul ar fi avut guvernării nostri să se convingă unde este adevărul.

șele producțiilor artistice, căci aceste recerinte pot consista numai în material adevărat în idee și în individualitatea politică. Luarea în considerare a unui cerc anumit de cetitori, ar introduce deci în artă ceva străin ce împedecă pe artist în producțiunea liberă necondiționat de lipsă unei piese de artă. Vedem deci, că scopul literaturii, pentru tinerime încă nu poate fi altul decât al literaturii întregi, adevărat: prezentarea frumosului, gustarea și crescerea estetică. Toate tendențele moralisitoare, patriotice și folositoare n'au deci loc în produsele acestea, din ce rezultă, că dreptul de existență al unei literaturii specifice pentru tinerime este a priori exclus. Tot din aceste rezultă și concluziunea a doua și adevărat: aceste scrieri nu numai nu corăspund recerincilor pedagogice, ci sînt acestor opuse, paralizând așa în mod considerabil, dacă nu chiar cu totul influența școlară. Băiatul cu mai mare aplecare spre cetire cetescă și înghite pe an sute de scrieri de aceste așa încât nu ne putem mira, dacă ajuns mai în stare cetescă cu plăcere mirodăni la „Don Tremblec“ul lui T. Alexi și romane de colportagiu, ear' scrierile de adevărată valoare artistică rămân cu totul ignorate sau cumpărate în edițiune de lux și ținute ani de zile pe masă în salon, fiindcă e la modă, dar' necetit. Să ne cugetăm spre exemplu la Eminescu!

Caracteristic pentru raportul artistului față cu literatura pentru tinerime este un pasagiu din poetul modern german Theodor Storm.

Acesta fiind provocat de editorii foii germane pentru tinerime „Deutsche Jugend“ să scrie o novelă, a trimis cunoscutul „Pole

REPLICA
TINERIMII ACADEMICE.

Lege electorală excepțională pentru Români din Transilvania.

(Urmare.)

Aceste fărădelegi s'au înmulțit atâta, încât au spăriat chiar pe unii Unguri. Astfel dl Eötvös în cameră a luat cuvântul, ca să se plângă contra sistematicii prigoniri a Românilor dela urnă, al cărei rezultat este, că noi n'avem nici un reprezentant aji în dieta dela Pesta (ședința dela 11 Iulie 1891).

Pe de altă parte Români vădend, că ori-ce protestări în contra fărădelegilor și mișcările ce se comit în alegeri erau zadarnice, au decretat pasivitatea electorală mai înainte în Transilvania și apoi în conferința din anul acesta, pasivitate absolută atât în Ardeal, cât și în Ungaria.

Dar' Răspunsul maghiar dăce, că numai inteligența română s'a abținut, pe cât timp poporul a intrat în acțiune în multe părți. Spre a arăta ce fel a intrat poporul în acțiune, Replica citează ear' o gazetă maghiară și adevă pe „Egyetértés“, care scrie următoarele despre alegerile din Turda:

„Gendarmii tirau cu forța pe alegătorii români din casele lor. Husarii alergau prin cerc, prindeau pe alegători și îi minau la alegeri.“

La Chivești, în Nordul Transilvaniei, alegătorii români refușau a lua parte la alegeri.

Gendarmieria însă voia și aci să-și prindă și să-și ducă cu forța la urnă, dar' pentru-că Români cu nici un preț nu se mișcau din loc și constant refușau a vota, gendarmii nici una nici alta, ci pun pușcile la

În urma acestei barbarii o mulțime de Români au rămas parte morți pe loc, parte răniți.

Dealtfel nu numai Români au votat pasivitatea. Slovaci și Serbi au făcut același lucru și din aceleași cauze: infamiile pe care Maghiarii le comit în alegeri și legile lor excepționale, care ridică naționalităților dreptul de vot, transformând dieta din Pesta într'o reprezentare a Maghiarilor, ear' nu a țării.

Într'adevăr, astăzi 6 milioane de Maghiari trimit 417 deputați, ear' 10 milioane de nemaghiari nu dau nici un deputat. Totuși, dacă Ungaria ar fi stat constituțional sau de drept, numai Români ar trebui să aibă 65—70 deputați din 417 câți are camera Ungariei!

*) „Egyetértés“ nr 30 din 1892.

FOIȚA „TRIBUNEI“.

Scrierile pentru tinerime.

Estă o cestiune atât de importantă pentru cultivarea literară a unui popor în direcțiune sănătoasă, atât de vitreg tractată încă de toate popoarele culte. Cam de o sută de ani a început să se desvolte la popoarele occidentale o literatură specifică pentru tinerime, produsele acestei literaturii se urcă sus în milioane și până ieri alaltăieri nime nu s'a întregat încă asupra dreptului de existență al acestei literaturii specifice.

Tot sub influența occidentalului s'a desvoltat și la noi în timpul ultim o literatură de natură aceasta, care începe a fi pentru librării și editorii nostri una dintre cele mai rentabile întreprinderi.

Occidentalul însă începe a urmări cu mare atențiune produsele acestei literaturii specifice, care pare a fi o otrăvă foarte periculoasă în mâna tinerimii. Spre a feri cât se poate tinerimea de acest pericol s'au instituit d. e. în Germania comisii pentru cercetarea cărților menite tinerimii („Jugendchriften-Commissionen“) în mai multe părți, care în fiecare an țiu o adunare generală; în estan a fost adunarea în 6—8 Iunie la Halle.

Din acest incident a scris profesorul german Heinrich Wolgast*) un articol foarte important în materia aceasta.

Lipsind la noi încă total critica acestui ram de literatură cred a nu face un lucru

*) Ein verhängnisvoller Irrthum in der Beurtheilung der Jugendliteratur. A apărut în „Magazin für Literatur“ Nr. 23 din 1892.

superfluu comunicând publicului român unele dintre ideile mai importante ale acestui articol.

Nu află de lipsă a defini mai de aproape aceste cărți pentru tinerime, toți am cetit din ele și în mâna fiecărui băiat le putem afla. Istorii de pirați, naufragii, mineri din California, indieni etc. etc. Acțiuni și caractere imposibile, cunoștințe false istorice și geografice scrise cu tendențe moralisitoare sau fără nici o tendență, decât a excita curiositatea băiatului, sînt cu un cuvânt scrieri, care n'au nimic de a face cu literatura frumoasă. Aceia, care scriu aceste cărți, n'au în vedere vre-un scop artistic, ei voesc să instrueze și să dea crescere tinerimii fără de a desvolta gustul și plăcerea ostetică în băiat.

Wolgast se ocupă în primul loc cu cestiunea dreptului de existență al literaturii specifice pentru tinerime.

Este fapt constatat, recunoscut și reclamat de toți pedagogii, că cărțile de școală s'au conțină specimene din toate genurile operelor de artă ale poeziei. Este postulat pedagogic, ca copilul să și priceapă aceste poezii ca poezii, să și învețe a le gusta, să le înțeleagă frumsețile pe lângă gustarea estetică, să li-se lumineze sufletul și încălzească inima. Și spre acest scop aleg pedagogii — nu lucruri ad hoc scrise pentru acest scop, ci creațiunile cele mai mari ale literaturii naționale.

Este acum întrebarea, pot ocupa scrierile acestea specifice loc în literatura frumoasă. Nu pot. Scriitorii pentru tinerime cred, că prelucrarea materialului trebuie să se întempe sub luarea în considerare a publicului cetitor, adevărat a copiilor.

Luarea în considerare a publicului cetitor este însă exclusă dintre recerinc-

Poppenspüler“. În edițiunea opurilor sale complete amintesc într'un epilog și novela aceasta, gicend foarte nimerit: „Greutatea scrierii pentru tinerime“ s'a ridicat înaintea ochilor mei în toată măsură. Dacă vrei să scrii pentru tinerime, — în acest paradoxon mi-se formula, — nu-ți este permis să scrii pentru tinerime! Căci este neartistic a schimba așa sau așa tractarea materialului, după-cum îți închipui pe Petru-cel-Mare sau Honț-cel-Mic de public.

Prin modul acesta de privire însă s'a restrîns lumea cea mare de materii pe un teren foarte mic. Căci acum era să afii o materie, care, fără să te cugești la viitorul public și numai conform recerincilor, ei interne tractată să fie acomodată atât pentru omul matur, cât și pentru priceperea băiatului“. Din cuvintele acestea ale lui Storm, reese foarte clar un fapt și adevărat literatura acomodată pentru băiat e totodată și pentru omul matur, pe când nu toată literatura pentru omul matur este acomodată și pentru băiat. Cât de simplu și elementar pare a fi acest fapt, totuși este nou. Să punem mâna pe inimă, să recunoaștem sincer, ca bărbați maturi, câte din cărțile care se află în mâna școlarilor și băieților nostri am cetit? De sigur nici una.

Să vedem acum prin ce mijloace caută scriitorul pentru tinerime să se apropie de cetitorul seu. Două sînt cele mai însemnate. Antău caută să vorbească în ton copilăresc, acest ton însă, care voesc să fie naiv este pentru cetitorul matur respingător și din punct de vedere pedagogic este stricăcios, fiindcă nu ridică pe copil din sfera în care se află, ci-l împinge îndrêt în copilărie. Al doilea mijloc este a lua materialul din viața copii-

„Legea de naționalități“ — o paradie.

Ungurii se laudă foarte mult cu legea de naționalități, așa botezată „despre egala îndreptățire a naționalităților“.

Ei bine, Replica junimii academice dovedesc negru pe alb, că această laudă este earăși o simplă fanfaronadă. Nu numai că legea nu este atât de dreaptă cât se spune, dar' nici nu e măcar aplicată așa cum este.

Despre dreptatea legii, junimea citează părerea dlui Dr. L. Gumplowicz, profesor la universitatea din Graz, care scrie următoarele:

„În introducerea legea declară „pe toți cetățenii Ungariei“, în privința politică „drept o națiune“; este evident însă, că acest „concept nu exclude o mulțime de naționalități, deoarece-ce în același paragraf se dăce, „că toți cetățenii patriei, țină-se ei de ori-și-șe naționalitate, sînt membri egal îndreptății ai acestei națiuni.

„Este dar' prea lămurit, că deja această alinie jertfescce logica sănătoasă frumosei frase despre egala îndreptățire.

„Pentru-că, dacă există în Ungaria „precum se dăce în lege mai multe naționalități și totuși numai „una națiune maghiară“, e evident, că ele nu sînt egal îndreptățite, „deoare-ce naționalitățile nemaghiare sînt siglitate să se invoască a contribui și ele la formarea „națiunii maghiare“.

„Dacă „națiunea maghiară“ își poate permite luxul a forma o „națiune“ pe sooteala „egal îndreptățitelor naționalități“, e evident, că acestea din urmă nu sînt egal îndreptățite.

„Și într'adevăr, numai decât în alinea a „doua, această „egală îndreptățire“ primesce o clausulă ciuntitoare.

„Se spune adevă, că „egala îndreptățire“ întru întrebunțării oficiale a deosebitelor „limbi din țeară și „numai întru atâta“, întru „cât o permite unitatea țării, practica puțință a guvernării și administrațiunii, precum și punctuala distribuire a justiției.

„Dacă am și fi dispuși a crede, că acest „numai“ și „numai întru atâta“ puțin ciuntescce premisa „egala îndreptățire“, cu toate „acestea, din punct de vedere logic, este neîndoialnic, că aceste două clausule nimicesc „noțiunea egalei îndreptățiri.

„Dacă mai considerăm apoi, cât sînt „de elastice și de neprecisitate intercalările următoare: practica puțință a guvernării și administrațiunii, punctuala distribuire a justiției, apoi trebuie negreșit să admitem, că „aceasta atât de clausulată egală îndreptățire, nu este aici decât o vorbă goală, ear' „pentru această reală stare a lucrurilor altă

lor. Este adevărat, ca un artist poate să creeze din un astfel de material un cap d'operă, dar' a prezenta păgării de ale copiilor pentru copii, este o crimă atât pentru artă cât și sufletul copilului. Foarte corect observă Herbert: „Băiatul nu se simte bucură a unui băiat talentat se ridică peste sfera sa, și când e de opt ani trece orizontul lui peste toate istoriile de copii“. Vedem deci mijloacele pentru copii și necorectitatea lor. Recerința scriitorului pentru copii nu era doar poetic, ci capacitatea predării elementare. Așa vedeam și vedem proești, învățători, guvernante, părinți sentimentali și mame esalte, cum concludă din răspeteri an de an la Cimbasso-ul acestor scrieri pentru tinerime. Și apoi libertatea absolută: Nici un reufăcător nu este a priori așa asigurat contra pedepsei ca scriitorul pentru copii. Critica trece peste el, ear' publicul cetitor (copii) este fără critică. Poți scrie ce vrei; cum vrei, n'ai să dai nimerei seamă, fiindcă scrii pentru copii! Diarele și jurnalele beletristice le laudă și recomandă pe toate — fără să le cetească — publicului drept cadouri potrivite de Crăciun și alte ocațiuni, ca să ajute părinților din năcaz. Revistele critice nu se ocupă cu ele, fiindcă ele înseși se exclud din cercul literaturii frumoase, librării le expun pe toate și le vënd recomandându-le părinților și copiilor cu multă căldură, altfel nici nu prea sînt competenți în materia aceasta, părinții în fine sînt mulțumiți, că au făcut copiilor bucurie de sărbători, ear' copiii înghit cu sete la istorii nesărate. Așa ne crescem generațiunea tină și apoi ne mirăm de urmările naturale ale acestei creșteri.

„numire s'ar cuveni, bună-oară: „Lege de „stăpânire“.

„Această neegală îndreptărire a limbilor „ce se vorbesc în Ungaria consistă în faptul, că limba maghiară este proclamată „limbă de stat“.

Domnul Dr. Gumpłowicz, care spune acestea, nu poate fi bănuț de părtinire. Celece serie însă d'na s'nt cea mai zdrobitoare dovadă, că Maghiarii s'nt numai fanfaroni și că „legea de naționalități“ nu este nici dreaptă nici liberală.

Ea însă nu se aplică; există numai pe hârtie, pentru-ca Maghiarii s' se poată lăuda cu titlul ei. Dovețile despre aceasta s'nt nenumerate și mărturiile deasemenea. Ca mărturie Replica citează declarațiile făcute de domnul L. Mocsary, maghiar neaș, în dieta din Pesta, cum și cele scrise de „Magyar Állam“, foaie neașă Maghiară, care se plâng că legea de naționalități nu se respectă.

Aceeași plângere o formulează de altcum și Sașii, și Slovaci, și Sârbii, ca și Românii.

Instrucția publică în serviciul maghiarilor.

Plângerile de căpetenie ale Românilor se referă mai ales la instrucția publică.

Maghiarii se folosesc de d'nsa nu ca să cultive poporul român, ci ca să-l desnaționalizeze; pe cât timp Românii cer ca instrucția publică să servească la dezvoltarea lor pe temelia largă a culturii apusene. Această cultură ei vor s'o capete în limba lor națională. Ungurii nu caută însă alta decât să aștească pe Români a-și pierde limba și a lua toată instrucția în cea maghiară. Aceasta o fac ei, atât încât privesc școlile elementare, cât și în ce privesc pe cele medii și universitățile.

Românii din Ardeal și Ungaria posed 3000 de școli elementare, toate întemeiate și susținute din contribuțiile particulare ale poporului românesc, foarte lacom de cultură. Statul nu contribuie cu un singur ban la susținerea acestor școli. Ba chiar face totul spre a le nimici, pentru-că în ele se învață în limba românească.

Școlile s'nt autonome și statul n'are alt drept decât să observe, prin inspectorii școlari, dacă se observă ordonanțele privitoare la planul de învățământ și la administrarea averii. Ei bine, sub cuvânt de conține aceste școli și a le preface în școli comunale adevărate maghiare. Acolo unde nu-și pot ajunge scopul, statul deschide școli nou comunale, deși comunele nu s'nt deloc maghiare și școlile comunale cu propunerea în ungurese nu au nici un sens. Astfel adeseori se întîmplă, ca aceste școli să nu aibă nici un elev. Statul însă puțin îi pasă. El pune impozite noi pe Români, pentru susținerea acestor școli priselnice și, cu banii poporului românesc chiar, își urmează cestiunea sa de maghiarizare.

Fiindcă însă, cu aceste școli nu s'a ajuns la mare rezultat, Maghiarii au introdus în 1879, prin lege limba maghiară ca obiect obligator de studii în toate școlile nemaghiare. Inspectorii școlari de atunci n'au altă grijă decât să vadă ce fel se predă limba maghiară, a cărei impunere stă în vedită contradicție cu faimoasa lege a naționalităților, și să persecute pe profesorii care nu-și

A mai accentua pericolul și stricăciunea cauzată prin această direcțiune, cred că este de prisos.

Aici trebuie deci făcut ceva, trebuie ajutor. Occidental s'a pus în mișcare pentru sanarea acestui rău, și noi trebuie să-i urmăm. Părinții în primul rând, apoi învățătorii, instructorii, profesorii, etc. trebuie să urmărească cu atențiune lectura băiatului. Cărțile specifice pentru tinerime scrise trebuie oprite, strîpțite, nimicite ear' din autorii noștri de valoare adevărat literară -- avem număr suficient -- trebuie să căutăm și să culegem bucățile acomodate pentru tinerime, căci numai așa îi putem da o creștere estetică, numai așa îi putem desvolta inima și sufletul pentru frumosul adevărat și o putem feri de scrierile infecte de colportagiu, de care avem destule.

Părinților însă li-se incumbă o datorință prea grea, poate chiar imposibilă, este însă chemarea specialiștilor în materia aceasta ca mână în mână cu diaristica noastră să steie într'ajutor părinților și instructorilor, să aleagă bunul de rău, să critice aspru ce e stricăcios, să recomande ce e bun și să avertizeze pe librari și editori dela tipărirea produselor infecte și eventual -- dacă nu pretind cumva prea mult -- să se înființeze un „Jugendchriften-Commission“ dacă nu și mai multe d. e. sub patronajul „Asociațiunii transilvane“.

Dr. V. Branice.

dau silință a maghiarilor astfel pe fii Românilor. Pe ceialalți, statul îi premiaza, introducând corupția de stat în școli.

Școlile medii din Ungaria s'nt cercetate cam de 40.590 elevi, din care Maghiarii 72%, ear' Români abia 6-1%. Adecă 61/2 milioane de Maghiari trimit cam 30.000 elevi în școlile medii, ear' 3 milioane de Români numai 2500. Causa e următoarea:

În Ungaria există 180 școli medii, din care 167 maghiare, ear' românesci numai 6! Românii însă merg foarte puțin la școlile unguresci, ear' școlile românesci nu au; de aceea Românii se duc mai puțin la școlile medii.

Totuși după legea naționalităților statul ar trebui să susțină 20 de gimnasilor românesci, școli reale etc., în cele vre-o 20 de comitate românesci. Statul însă nu susține nici o școală medie nemaghiară. Ba, ce e mai greu, nici nu permite confesiunilor deschiderea unor asemenea școli. La Arad și la Caransebaș Românii au vrut să înființeze asemenea școli pe spesele lor. Guvernul n'a dat voce. Mai mult încă, un gimnasiu românesc a fost maghiarizat cu forța și limba de propunere a fost schimbată din română în maghiară: e vorba de gimnasiul din Beiuș.

În universități de asemenea Românii s'nt foarte puțin. Causa stă pe de-o parte într'aceea, că statul n'a făcut, chiar în Ardeal, decât tot universitate maghiară; ear' pe de alta în prigonirile la care s'nt supuși studenții români.

Profesorii de istorie nu întrelasă nici-odată a-și bate joc într'un mod scandalos de originea și istoria Românilor. Elevilor li-se spune de pe catedră, că Românii s'nt descendenții unor colonii romane ce se alcătuiau din criminaliști, că conducătorii revoluțiilor române, Horia, Cloșca, Crișan, Iancu etc. erau șefii unor bande de tâlhari etc. Societățile de lectură ale elevilor români s'au închis, bibliotecile li-s'au confiscat, la fiecare pas s'nt priveghiiați de colegii maghiari, care în arta donușării sevrirșesc virtușități.

Astfel s'a întîmplat la Lugoj cu reuniunea de lectură românească, care a fost desființată și căreia i-s'au confiscat 200 de cărți românesci. Astfel la seminarul r.-c. din Budapesta, cu biblioteca clericilor români. Tot așa la Șemniț, la Cluj etc.

Literatura noastră didactică încă este prigonită.

În România nu este permis să folosească nomenclatura românească așa după-cum ea este înrădăcinată de veacuri în gura poporului. În locul numirilor genuine românesci stăpânirea pretinde a se folosi numiri maghiare, pe care însă nimenea nu le înțelege.

Tot așa și la compunerea manualelor de istorie, autorilor nu le este iertat să dăcă măcar un cuvânt legănat asupra existenței și a trecutului nostru.

Pentru a împedeca ori-ce comunitate culturală între noi și între frații noștri din România liberă, stăpânirea maghiară opresce intrarea celor mai inofensive produse literare românesci.

Tot ca literatura română didactică este prigonită și cea germană.

„S.-D. Tageblatt“ plângându-se de această stare de lucruri, ajunge până acolo, încât exclamă că: că ne găsim îngropați într'un stat de polițai!

Toate aceste prigoniri nu au ajuns însă Maghiarilor. Pentru-ca să facă din instrucția publică un instrument tot mai teribil de maghiarizare, ei au inventat chiar și „maghiarizarea copiilor cu forța“ în așa numitele kisdédov-uri, contra cărora așa de puternic a protestat poporul românesc, și care nu s'nt decât o fabrică de desnaționalizare în mare și la care nici o tiranie nu s'a gândit până acum. În Rusia încă se folosesc sisteme barbare pentru rusificarea populațiunii, dar' de asemenea mijloace ienicesci nici Rușii nu se folosesc.

Puțin le pasă însă Maghiarilor. Vorba lor: „Ungaria sau va deveni maghiară sau se va prăpădi.“ (Va urma.)

ȘOVINISTII

și REPLICA STUDENȚILOR.

Dintre toate foile maghiare și maghiarone până acumă singur numai una, „Pesti Hirlap“, organul bêtărâului conspirator Francisc Pulszky, a mărturisit netăgăduită importanța a ultimei scrieri a tinerimii noastre academice. Nu e vorba, și această mărturisire este pe calapod șovinist, dar' cu toate aceste e o dovadă foarte convingătoare, că dinaintea adevărului în cele din urmă nici chiar mult privilegiați șoviniști nu se pot ascunde. În această ordine de idei mărturisirile lui „Pesti Hirlap“ își au importanța lor, astfel că ne vedem

indemnați a le reproduce și noi. În numărul seu dela 12 August n. numitul diar publică sub titlul „Replica“ următorul prim-articol:

Greșesc aceia, care în propaganda publicistică a studenților români de lucru neînsemnat sau de palvare goale. Ceea-ce acestia fac este tradare culturală de patrie, bine plănuț și cu dibăcie executată.

Scrierile lor s'nt făcute cu mare îngrijire și cu netăgăduită dibăcie. Este în ele sistem, consecință, știință, calcul și chiar și spirit. Aceste scrieri, cu multă conștiență, înaintează spre un scop, ear' ceie le scriu și le redactează cunosc bine nu numai meșteșugul scrierii, ci și natura propagandei politice, ba chiar și drepturile. Cu deosebire știu arta machiavelismului. Înțeleg ce trebuie retăcut sau prezentat ca lucru neesențial, dar' și mai bine înțeleg cum trebuie contrabandată tradarea de patrie, fără-ca să steie pe hârtie și procurorul să poată dăca „aceasta e!“

Tot așa înțeleg și modul de a-și răspândi scrierile. Tinerimea valahă -- fie și spre landa ei -- învață cu mult zel la universitățile din străinătate. În Germania, Italia și Franța s'nt la numeroase universități destui tineri din România și din Ardeal. Dar' ori-unde ar fi, în unul cu altul și se ajută la propagandă. Scrierile denunțatoare tipărite la București sau la Budapesta, Graz și Viena, în limba germană și franceză, le răspândesc în mod consecuent contra „barbarilor maghiari“, contra „asupritorilor poporului“, pe calea studențimii răspândită prin străinătate.

Totul este o continuă propagandă contra Ungariei și a Maghiarilor, înainte Europa. Dacă o scriere și a făcut datorința, urmează alte, plină de atrocități maghiare. Voesc să ajungă același scop, pe care l'a ajuns propaganda bulgară contra Turcilor. A ne strica reputația politică înaintea Europei, a ne înstrăina prietenii și a ne incurajă inimicii. Voesc să trezească antipatie și ură contra noastră și să dovedască, că s'ntem o nație barbară și superfluă în mijlocul Europei. Ceea-ce învalvă și a doua idee, că misiunea noastră publică ar fi în mâni mai bune, dacă Europa ar da-o în mâni Românilor.

Aceasta este o propagandă foarte dibace și periculoasă contra noastră. Ear' noi stăm aici acasă și privim cu mâni ineroșitate. O astfel de carte, sub titlul de „Replica“, concetățenii noștri proprii, „tinerimea academică din Ungaria și Transilvania“. Cartea a apărut în limba germană, și astăzi întreagă Austro-Ungaria, ba chiar și Germania este inundată cu ea. Este probabil, că vor eda-o și în limba franceză, după-cum au edat nu demult „Memorandul alegătorilor români“. Și în câteva săptămâni vor ceti în Europa, în timpul liniștit de vară, despre noi Maghiarii, ceea-ce spun despre noi cetățenii propriului nostru stat, tinerii studenți români.

Cartea ar fi să fie un răspuns la Memorandul, care l'a edat anul trecut tinerimea universitară maghiară, drept răspuns la acușele tinerimii ligiste din București. Adevărat, că aceasta nu a fost treaba tinerimii române din Ungaria, dar' pentru aceea ei s'au amestecat, căci pe lângă toată lăpădarea, ei atiră de o sfoară cu irredenta română și deși o tăgăduesc (căci altcum ar fi lesă maiestate) ei lucră la ruperea Ardealului, sau cel puțin la pregătirea ruperii.

Lucru natural, că „Replica“ este cea mai mică parte a cărții. Abia câteva foi d'nt'înșina. Și în aceste fâlfe focul urei. În ele arde temperamentul omului, care ține deja mâna pe pumnal și așteaptă numai timpul potrivit ca să lovească. Să înceapă în ton sombru și neimpăcat și, natural, cu minciună. Vorbesce de aceia, pe care terorismul panmaghiar l'a aruncat unul după altul în temniță. În realitate însă e vorba de acei indiviși renitenți, care se joacă în închisoarea de stat din Seghedin taroc cu delincuenții noștri diariști. După aceea înjură pe tinerii universitari maghiari. Memorandul lor îl numesc fanfaronadă, aroganță, murdăria și ofensa unui popor întreg. Este spus într'înșina, că contra Turcilor și Tătarilor nu Maghiarii, ci Românii au apărut Europa și civilizația. Maghiarii i-au folosit numai și i-au exploatat pe acestia. Ioan Huniadi, Matia Corvin, Kinnizi, Matei Csák, Titus Dugovics, Dragfi, Zăpolya etc. nu s'nt eroi maghiari. Cei mai mulți s'nt Valahi, cățiva Sârbi, unii Slovaci; numai Maghiari nu. Maghiarii și în 1848 au făcut numai rebeliune, nu revoluție. Scopul li-a fost, ca prin „constituția“ lor să poată apăsa naționalitățile și de aceea s'au desfiat de către Austria, cu care în legătura aceasta nu a fost cu puțință. „Constituția“ Maghiarilor le este numai pretext pentru tiranie și apăsare. Nici dualismul nu este altceva.

După aceea vin celelalte acușe. Maghiarii voesc să extirpeze naționalitatea va-

lahă. Spre acest sfirșit s'a făcut legea electorală, apărarea școlilor, asilele de copii, prigonirea foilor valache. Spre acest sfirșit servesc „idea de stat maghiar“ sub parolă „culturi unitare maghiare“. Și cântarea „Bűdös boszork“ dela 1849 o citează, deși bine știu, că aceasta s'a născut din fumul orașelor arse și sângerate. Ne aruncă în față brutalitate și numesc impertinență, că vorbim de civilizație și de libertate. Ne amenință, că ce cînță ar aduce după sine politica noastră, dacă acum „colosul dela Nord“ s'ar arunca asupra noastră. Și s'nt de părere, că noi s'ntem în Sud-Ostul Europei elementul disordinii și al destrucției! Și aceasta ni-o spun ei: nou! Dar' aceasta este numai o țesă din colecție.

Celelalte detailează ceea-ce aici este spus în general. Introducerea arată cu totul pe față cele 16 puncte dela 15 Maiu 1848 din Blaj, în care Românii se alătură la Austria și pretind, ca toți Românii din „statele austriace“ să se constituie ca națiune de sine stătătoare. Așadar națiune română de sine stătătoare în siul Austriei, nu al Ungariei, cu deputați în parlamentul federal austriac.

Și aceste scrierile le numesc: „allzu natürliche Forderungen“. Pretensiuni prea naturale, de care Maghiarii nici să știe nu vor. Ceea-ce însemnează, că Maghiarii nu găsec „allzu natürliche“, ca să se spânzure și să comită suicidare politică de dragul agitatorilor valahi.

După aceea urmează articol de articol acușe bine calculate și destul de cu temei și în mod interesant lucrute. Numai câteva specimene din ele:

Maghiarii s'nt numai 6 milioane pe lume, Românii însă 11 milioane. Statistica maghiară este falsificată. Ardealul l'au luat la 1867 dela Români, când am făcut uniunea contra majorității române. În Ardeal susținem legi de preșă excepționale și curți cu jurați pentru oprirea cuvântului românesc. Pe alegătorii români îi tirim cu gendarmeria și cu husarii, ca să voteze pentru candidații maghiari. Legea naționalităților nu o aplicăm. În administrație maghiarism fără cruțare. Școlile secundare și reuniunile culturale române le apăsăm cu forța. În instituturile maghiare prigonim pe Români. Cărțile didactice le asuprim. Biserica română o asuprim. În administrație Maghiarii șed în cărca Românilor. În justiție ori-cine își pierde dreptul, dacă nu știe unguresce. Dreptul de reușă este în posesia Maghiarilor. Pe deosebire le-am luat cu puterea dela Români. Pe publicistii români îi aruncăm în temniță. Gendarmii maghiari bat și chinuesc poporul român, (pe cel maghiar se înțelege nu.) Societatea maghiară tiranizează prin „kultur-egyllet-uri“. Ear' tinerimea universitară maghiară prigoniesc reuniunile culturale române și insultă sărbările culturale române. Dar' nu numai pe Români îi apăsăm, ci și pe celelalte naționalități d. e. copiii Slovacilor îi „răpim“ dela părinți. În urmare poporul român ne dăce: „Mai bine Muscali decât Maghiari“ etc. etc.

La sfirșitul cărții stă un articol d'ntro foaie din România, în care este cules cu litere grase, că apăsarea duce la conjurațiuni și că într'o zi va veni o sguuire mai teribilă ca ori-și-când, care va clătina temelile statului unguresc. Aceasta este amenințare vedită cu o rebeliune valahă, și acesta este punctul final al cărții întregi.

Acum nu voim să combatem toate aceste. Deodată nici nu se poate. Dar' nici nu are înțeles să le combatem pe seama noastră, care bine cunoascem istoria, dreptul, menirea politică și condițiunile de viață ale patriei noastre.

Însă această carte trebuie combătută înaintea Europei; acolo unde am fost acușai. Trebuie combătută în temei, printr'o lucrare publicistică îngrijită și dibace, dacă e trebuință și cu mai multe, în limba germană și franceză, dacă e trebuință și în cea italiană, dar' la tot cazul în cea română. Și trebuie combătută în grabă.

Tinerimea universitară maghiară să iese în mână această afacere patriotică, îndată-ce se reintoarce la Budapesta. Și să invite la lucru și publicistica maghiară. Nu este permis a lăsa, ca națiunea noastră să fie murdărită necombătută înaintea străinătății.

Și nu este permis a lăsa, ca să se comită nepedepsit vedită tradare de patrie.

Propaganda română a ajuns la acel punct, unde activitatea ei se mărginesce cu lesa-maiestate; la tot cazul este agitatie.

Cu pedepsirea cătorva agitatori nu s'a făcut mult, dar' pe încetul ne putem teme și de aceea, că poporul sedus și agitat va da ici-colo privilegii la intervenirea armelor. Poporul de jos, vrednic de altă soarte mai bună, trebuie scutit de această eventualitate, de care altcum tot atât de puțin ne temem, pe cât de mult am regreta, dacă s'ar întempla.

REVISTA POLITICĂ.

Sibiu, 5 August st. v.

Stambuloff la Sultanul.

Diarul guvernamental „Svoboda“ din Sofia publică în resumat întrebirea ce a avut ministrul-president al Bulgariei cu Sultanul cu privilegiul audienței sale din zilele trecute. După diarul bulgar, Sultanul a felicitat pe Stambuloff pentru destoinicia cu care conduce destinele Bulgariei și a declarat, că va recunoașce pe principele Bulgariei îndată-ce va fi sosit momentul potrivit. Sultanul a recomandat guvernului bulgar să asculte de sfaturile lui. Stambuloff l'a asigurat, că poporul bulgar este convins, că interesele sale s'nt strins legate de imperiul turcesc. El așteaptă cu încredere recunoașcerea principelui, pe care îl iubesc și-l stimează. Sultanul i-a dăruit o tabatieră prețioasă și i-a dat să înțeleagă, că în curând îl va decora cu unul din cele mai înalte orduri otomane.

Schimbarea guvernului în Anglia.

După-cum se telegrafează din Londra, Gladstone întimpină unele greutăți la formarea noului cabinet englez. Anume lordul Rosebery, predestinatul ministru de externe liberal, hesită a intra în cabinet. Causa însă nu este a se căuta în motive politice, ci în sănătatea sruncinată a lordului. Este însă speranță, că liberalii tot îl vor îndupleca încă să intre în cabinet. Această speranță o nutresc și opoziționali, care ar dori, ca Rosebery să fie ministru de externe, căci numele lui ar fi o garanție, că liberalii vor continua politica externă a lordului Salisbury. Deși până acum cabinetul trebuie să fie constituit, căci după telegramele din Londra Gladstone avea să meargă alături la Osborne, ca să prezente reginei lista ministerială, totuși nu avem încă scrii mai detaliate, decât atâta, că afară de Gladstone vor face parte din cabinet: lordul Harcourt, Morley, Bannermann, Fowler și Herschell.

Subminări federaliste.

Sub acest titlu „Pester Correspondenz“ publică următoarea scrisoare din Viena, asupra căreia va reveni:

În același timp șosesc din Agram și din Praga scrii despre o adunare plănuță de delegați ai tuturor naționalităților din Austro-Ungaria, care se va întruni în Noemvrie viitor aici în Viena și va decide asupra unui memorandum. Până aici cele două scrii s'nt identice, mai departe și în aceea, că Slovenii și Italianii nu se amintesc între naționalități, ear' cât despre Germanii se conțenă numai pe antisemiți. În alte puncte însă, variază scriile. Pe când din Praga se raportează, că memorandumul va fi adresat Europei și se va prezenta prin o deputațiune de șecce membri, și Maiestății Sale, scrirea din Agram spune, că memorandumul se va prezenta Maiestății Sale, și raportul deputațiunii și al comitetului executiv ce se va institui se va primi în o adunare nouă ce se va ține în Martie 1893 și în interesul scopului prețipt se va intra în legătură și cu presa din străinătate.

Că în scrirea aceasta Italianii nu s'nt numiți, e lucru foarte explicabil, deoarece-aceasta constituie elemente tot atât de leale ale întregii populațiuni a ambelor state ale monarhiei ca și Maghiarii, Germanii și Polonii, -- Germanii antisemiți cu toate unelțile lor șarlatanesco fauște constituie însă numai o fracțiune urgisită. Că în Agram și Praga s'a uitat de Slovenii, care în elanul federalist formează un grup însemnat și foarte agil, pe când din contră Rutenii se amintesc ca făcând parte, cu toate-că acestia în marea lor majoritate s'nt credincioși constituției și chiar și minoritatea lor tinde numai la autonomie alături cu Polonii, e aproape neexplicabil.

Acestea s'nt însă numai detaliuri necesitățile, care arată numai cât de copilărească și de timpită e întreagă conducerea mișcării. De o importanță mai mare, ba foarte demnă de luat în considerație e însă partea generală a afacerii. Așa cum e descris din Praga proiectul adunării, acela e pur și simplu trădare de patrie, agravată prin o lesă maiestate calificată, dar' atenuată prin o aiurare notorică, prin o stupiditate aproape uimitoare. A face o plânsoare în contra constituției terii, în contra guvernului și legilor, adresată străinătății, ba și inimicilor notorici ai monarhiei și aceeași plânsoare a o adresa împăratului și regelui nostru: se poate închipui o mai mare obrăncie și stupiditate? De altfel e un noroc, pe care îl are -- dăce proverbul -- numai prostul (gentileță pentru

guri Red. Trib. ca arangatorii intreprinderii cu congresul federalist...

CRONICA

Din cauza sfintei serbatori de mane numarul proximal Tribunei va apara numai Vineri seara.

M. Sa Monarchul in Fünfkirchen. După cum anuntă foile din Budapesta, M. Sa Monarchul va sosi la 15 Septembrie...

Călețoria Arhiduceului Francisc Ferdinand d'Este. Se da acum de nou ca sigură știrea, că Arhiducele Francisc Ferdinand d'Este va întreprinde anul acesta și anume prin Decembrie o călețorie în giurul lumii...

Nou secretar de stat. După cum anuntă Magyar Hirap, în cercurile guvernamentale din Budapesta se știonează, că Eduard Gajari va fi numit secretar de stat al noului ministru de comerț.

Dela Asociatiunea transilvană. Festivitățile ce se vor aranja la Sibiu cu ocaziunea adunării generale a Asociatiunii transilvane pentru cultura și literatura poporului român...

President al tablei reg. din Budapesta va fi numit după M. H. secretarul de stat Felix Czorda, care în locul acestuia va veni presidentul tablei reg. din Raab Alexandru Erdelyi.

Reforma administrativă. Foile din Budapesta anuntă, că în ministerul de interne vacanțele parlamentare se folosesc pentru elaborarea proiectelor de lege privitoare la reforma administrativă...

O serbare bisericască. Dr. Vasile Lucaci, parochul Șigescilor în numele său și în numele senatului și poporului român al parochiei gr-cat. din Șigeci...

în favorul bisericii. (Preț de intrare nu este, ci în pauză domni arangatorii vor colecta în favorul bisericii.) 10. Cântările vor fi executate de mai multe coruri țărănești.

Insolența funcționarilor maghiari peste tot este mare, dar a celor dela căile ferate este de o ne mai pomenită fenomenalitate. Drept pildă ni-se raportează, că deunăzi cassarul dela gara din Blaj...

Băieții în pension. În vederea apropierii anului școlar atragem atențiunea părinților și a tutorilor asupra inseratului din numărul de astăzi al zărilor noastre.

Studentii universitari din Bucuresci au hotărât să trimită o delegațiune la congresul internațional de pace, care se va ține în curând la Berna (Elveția).

Românii din Macedonia. De câteva zile se află sosit în Bucuresci dl D. Lăzărescu-Lecanta, directorul gimnasiunii românești din Ianina. D. Lăzărescu a fost primit Duminecă în audiență de regele Carol, care s'a întreținut cu dînsul cum o oară, întrebându-l, spun foile bucurescense, cu mare interes despre starea Românilor din Macedonia...

Pod peste canalul La Manche. Lucrările preliminare pentru construirea unui pod pentru calea ferată peste canalul La Manche între Anglia și Franța s'au terminat. Numărul stilpilor podului a fost stabilit la 72. Timpul de construcțiune este prevăzută la 7 ani, dintre care patru ani pentru fundamentarea stilpilor...

Holera. Se telegrafează din Lemberg: O foaie de aici anuntă că în Szko l. Iavorov s'ar fi constatat 7 casuri de holeră. În Myszyn l. Colomea s'ar fi întemplat mai multe casuri de moarte însoțite de simptome suspecte; medicul comunal Dr. Krobinski a statorit într'un cas existența holerei asiatice...

SERVICIUL TELEGRAFIC al TRIBUNEI

Budapesta, 17 August n. Ministrul de interne e decis, după-cum anuntă Magyar Ujsag, a dispune ear' cercetare privitor la administrația și starea averii mai multor comitate.

Londra, 17 August n. Ministerul Gladstone s'a constituit. Gladstone e prim-ministru, lord al tesaurului și păstrător de sigilii; Herschell lord cancelar; Rosebery ministru de externe; Harcourt cancelar al tesaurului și Morley ministru pentru Irlanda.

Belgrad, 17 August n. Primirea lui Stambuloff la Sultanul a produs o surprindere foarte mare aici și e privită ca o isbândă mare, care e a se mulțumi în prima linie spriginului Austro-Ungariei.

Salzerbad, 17 August n. Secretarul de stat George Lukacs a fost operat cu succes.

Bibliografie.

În editura Ralian și Ignat Samitca din Craiova a apărut:

Diapion latin român, cules după cei mai buni autori, de dl Dem. I. Popilianu, licențiat în litere și filosofie, profesor de limba română și latină la liceul Carol I. din Craiova. Prețul unui volum este de 8 lei.

A apărut: Cugetări de seminte executate în laboratorul stațiunii agronomice de Cornel Roman. Bucuresci, 1892, Imprimeria Statului.

A eșit de sub tipar în editura tipografiei curții regale din Bucuresci F. Göbl și fi: Nouele condițiuni generale pentru întreprinderi de lucrări publice. Prețul 1 leu. Spre vîndare la editori, Pasagiul Român nr. 12 și la principalele librării din Bucuresci.

În editura tipografiei Gutenberg, Iosif Göbl, din Bucuresci a apărut: Amintiri din războiul austro-german dela 1866 (Românii din ostirea austriacă), de Gabriel Andreiași, fost sublocotenent.

Minerva. Diar literar, beletristic și de distracțiune. Apare la 1 și 15 a fiecărei luni în Bistrița. Proprietar, editor și redactor responsabil: George Curtean. Anul II. Nr. 15 dela 1/13 August 1892 are următorul cuprins: George Pop, locotenent primar la regimental 50 de linie, marele Duce de Baden. Schiță biografică de Nistor Șimon. — Răsunete. Poezie de Ioan Țicudean. — Cugetări. De R. G. — Arestanta. Narațiunea unei supraveghetare de carcer de K. T. K. Trad. de Triaian Deac. — Convorbiri științifice. — Schiță din mitologia poporului hotentot. De Dănilă Sânjoan. — În but. Poezie de George Simu. — Din caracterele lui La Bruyere. Comunicate în românește de I. Barițiu. (Urmare.) — Dr. Ioan Vancea. — Diverse. — Posta redacțiunii.

A apărut nr. 13 din Lumea Ilustrată, revistă beletristică din Bucuresci. Eată-i sumarul: Un primar și jumătate. Novela de Rădulescu-Niger. — Poet și critic. Poezie de G. Coșbuc. — Napoleon III. De G. Samarov. — Tîrgul Moșilor. Schiță de M. Canianu. — La despărțire. Poezie de V. N. Cisman. — Zăvodul și purcelul. Poezie de D. G. Naun. — Sonet. De C. A. Bonachi. — Prietena mea. De H. — Cura de apă. — Cine-i Dumneșeu. Poezie de V. I. Pella. — Amintire. Poezie de S. Ivanovici. — Felurimi. — Cronică. — Ghicitoare. — Posta redacțiunii. — Supplement musical: Danț tarantin. De I. Scărlătescu. — Ilustrațiuni: Portretul lui Dimitrie Brătianu. — Înurmăntarea. Tablou de Peterseu. — Portretul lui Grigorie Manolescu. — Cap de studiu. — Tatăl în miserie. — Ca anexă la acest număr se află mărșelul tablou reprezentând pe membrii deputațiunii Românilor din Ardeal și Ungaria la Viena, 16/28 Maiu 1892.

Prețul numărului este de 2 lei noi pentru acia care nu posedă numerile anterioare. Lumea Ilustrată apare de două-ori pe lună și costă 23 lei 60 bani pe an.

Căldura zilei.

6/19 Aug. 1892. Italian: Schimb. la față. Gregorian: Agapitus. Soarele: răsare 4.21, apune 6.14.

Buletin meteorologic.

Sibiu, 17 Aug. n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Presiunea atmosferică, Temperatura după Celsius, Maximalul și minimalul temperaturii, Direcțiunea vântului.

Din țeară 4 August n. 7 oare dimineața.

Table with 4 columns: Stațiunile, Presiunea atmosferică, Temperatura Celsius, Vântul (direcțiune și tăria).

Soșii în Sibiu.

La 17 August n. Hotel 'Neurivier'. A. Rieger, din Viena, C. Salzer, din Viena. A. Rodni, din Budapesta. Grünfeld, din Medias, toți comercianți. Hotel 'Meltzer'. I. Kolbász, proprietar, din Toplița. G. Adelman, din Sighișoara. I. Rosler, din Siberg. Dr. Hosszu, din Blaj. L. Keul, din Proud. A. Weber, din Orăștie. S. Barabas, restaurant, din România. A. Rosental, comerciant, din Francfurt.

Economie.

Exportul de cereale și făină al Ungariei. În luna lui Iulie a. c. s'au exportat din Ungaria: 359.535 quintale metr. grâu (273.057), 286.189 quintale seacă (113.814), 37.321 quintale orz (26.821), 79.308 quintale ovăși (70.978), 314.292 quintale porumb (176.340), 5747 quintale mălaiu (1697), 17.807 quintale fasole (7338), 2061 quintale alte păstăioase (183), 9420 quintale malt (7507), 12.193 quintale urez (22.582), 399.709 quintale făină (325.268), 15.880 quintale alte produse molare. — (Cifrele din parentese indică exportul în luna lui Iulie 1891.)

Insolențe. Reuniunea creditorilor din Viena anuntă următoarele insolvențe: Mendel Storfer în Craiova; Sava Golubovici, opincar în Valjevo; Engelbert Gaerber, comerciant în Waidhofel I. Ybbs; Paul Matyl, comerciant în Saybusch; Succesorii lui Schnitzer și Karfunkel, firmă comercială în Budapesta; M. (Martin) Bayer, comerciant în Pilsen; Ignatie Putze în Zuckmandel.

Piața cerealelor din portul Brăila.

Operațiunile efectuate în 31 Iulie v. 1892. N. Catzighera lui M. Cohen, grâu 3450 hect., 11.50 lei. G. Fulga lui M. Wolff, grâu 1600 hect., 9.70 lei. Bril. & Reivich lui Galiatzato freres, grâu 1500 hect., 10.25 lei. C. Tănăsescu lui B. Kivich, porumb 800 hect., 7.70 lei. S. & L. Blumen lui I. Hirsch, navetă 800 hect., 12.50 lei. H. Fulga lui G. Nicolopulo, grâu 1700 hect., 9.50 lei. L. Dreifus & Co lui F. Carnevali, grâu 1000 hect., 11.75 lei. G. Cambano lui Hirsch, grâu 1200 hect., 11.05 lei. M. I. Marghiloman lui Christoforato fr. grâu 3000 hect., 11.40 lei. G. C. Gussi lui Christoforato fr., grâu 1760 hect., 10.60 lei. J. J. Paspali lui Hirsch, grâu 2220 hect., 10.40 lei. J. J. Paspali lui Hirsch, grâu 2000 hect., 10.40 lei. H. Fulga lui Chrisoveloni fr., grâu 1700 hect., 12.10 lei. N. V. Perlea lui Peirano fils & Co., grâu 2050 hect., 11 lei. I. Cațica lui Peirano fils & Co., grâu 4800 hect., 11.05 lei. D. Vlasopulo lui Christoforato fr., grâu 2500 hect., 11.60 lei. H. Fulga lui I. Milas, & fiu, grâu 1200 hect., 9.70 lei. N. Catzighera lui Sam. & Fried., grâu 1120 hect., 10 lei. G. Cambano lui G. Nicolopulo, grâu 2200 hect., 10.80 lei. P. Cavadia lui F. Carnevali, grâu 2600 hect., 10.10 lei. V. V. Sasu lui F. Carnevali, grâu 2500 hect., 11 lei. V. P. Sasu lui F. Carnevali, grâu 4600 hect., 11 lei.

Cereale sosite.

Pe apă: grâu 42.460 hect., seacă 7050 hect., porumb 10.980 hect., orz — hect., rap. — hect., fasole — hect. Pe uscat: grâu 33.130 hect., seacă 1500 hect., porumb — hect., orz — hect., rap. — hect., fasole — hect.

Prețul mărfurilor.

Piața din Făgăraș, 12 August n. Grâu hectolitru fl. 6.— până fl. 6.80; grâu mestecat fl. 5.— până 5.20 seacă fl. 3.80 până fl. 4.10; orz fl. 2.80 până fl. 3.—; ovăși fl. 2.— până fl. 2.40; encurez fl. 3.50 până fl. 3.70; măzere fl. — până fl. —; fasole fl. 4.5) până fl. 5.—; linte fl. 3.— până fl. 9.—; sementă de cânepă fl. 6.— până fl. 7.—; sementă de in fl. 9.— 10.—; cartofi fl. 1.— până fl. 1.20; mălaiul fl. 8.— până fl. 9.—; sêu brut 100 chilogrami fl. 24.— până fl. 25.—; lumini de sêu turnate fl. 41.— până fl. 42, unsoare de porc 100 chl. fl. 65.— până fl. 66.—; slăniș 100 chilo fl. 56 până fl. 60.—; săpun 100 buc. fl. 20.— fl. 24.—; cânepă fl. 30.— până fl. 35.—; fân fl. 1.60 până fl. 1.80 carne de vită chilo 40.— cr.; carnea de vițel 44 până 50 cr.; carnea de porc 44.— până —; carnea de berbec — până 32 —; ouă 5 cu 10 cr.

Tîrgul de rîmător în Steinbruch. În 24 Iulie n. s'au notat: unguresci bătrâni grei 43— cr. până 48 1/2 cr., unguresci grei tineri 45— cr. până 45 1/2 cr. de mijloc 45 1/2 cr. până 46 1/2 cr., ușori 47 1/2 cr. până 49— cr., marfă țărănească grea — cr. până — cr., de mijloc 45— cr. până 45 1/2 cr., ușori 47 1/2 cr. până 49— cr., românești, de Bakony, grei — cr. până — cr., transito grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr., transito ușori — cr. până — cr. transito sêrbesci grei 46 cr. până 46 1/2 cr. transito de mijloc 46 1/2 cr. până 47 cr., transito ușori — cr. până 47— cr.

Dr. Sterie N. Ciurcu, IX, Pelikangasse nr. 10, Viena.

Consultațiuni cu celebritățile medicale și cu specialiștii dela facultatea de medicină din Viena. [2759] 21

Consultațiuni și prin corespondență.

Bursa de mărfuri din Budapesta dela 13 August n. 1892.

Table with multiple columns: Bătășap, Cămină, Prețul per 100 chilogr., etc. Includes data for various commodities like grain, oil, and sugar.

Cursul pieței din Sibiu.

Table with 3 columns: Hartile-moneti română, Lire turcesci, Ruble rusești. Includes exchange rates and prices.

Bursa de Budapesta.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Argintul, Bonuri rurale ung., etc. Includes financial data and market prices.

Bursa de Viena.

Table with 3 columns: Renta de aur ung., Argintul, Bonuri rurale ung., etc. Includes financial data and market prices.

Bursa de Bucuresci.

Table with 3 columns: Din 2 August st. v., Renta rom. per 1875, Oblig. de stat. C. F. R., etc. Includes financial data and market prices.

Pentru redacțiune responsabil: Andreiu Baltes.

Din cauza golirii pivniței dela Curtea Sfatului până la 30 Septemvrie a. c.

Table with columns: Hectolitru, Anul, netaxate pr. hectolitru, taxate pr. 100 ltr., taxate pr. 1 ltr.

Totodată recomand celelalte vinuri naturale ale mele albe vândute pro litru à 36, 44, 50, 60 până 80 cr.

Butoaie bune pentru vin cotite respectuos pro litru à 1 1/2 cr.

Josef Schuster,

Strada Gușterii nr. 15.

Strada Cisnădiei nr. 25.

Sibiu.

[4111] 2-6

Publicațiune.

In hotarul Cianului-mare, comitatul Turda-Arieș se află de vânzare 400 (patru sute) cără de fân, și un teritor de pășune dela 7—800 jugere mai mult de fânat, pentru proprietarii de oi, și se dă din I-ma Octomvrie a. c. până în I-ma Aprilie 1893.

Cianul-mare, 14 August 1892.

Grigoriu Pap, notar cercual.

[4154] 1-1

Băieți în pension

se primesc într-o familie de funcționar în Sibiu.

Locuința spațioasă situată în centrul orașului și aproape de toate școlile, consistă din șapte odăi mari înalte cu perspectivă frumoasă și întocmite cu comoditate.

Limba de conversațiune în familie e cea franceză, germană, maghiară și română.

Se dă, pe lângă educație familiară strictă, toată întreținerea și la cerere instrucțiune din limbile sus numite, din musică și ajutor din obiectele de învățământ școlare.

Informații mai deaproape, și la întrebări prin epistolă, mijloace administrația. [4194] 1-3

Tocmai a apărut:

Clara Milici

Novelă

de I. Turghenev.

Traducere din limba rusă de Enea Hodoș.

Institut Tipografic în Sibiu.

Extract de Cognac-Quint.

Marca de scutire pentru Extract de Cognac-Quint.



Spre a produce imediat un cognac excelent, sănătos și substanțial, care nu se poate deosebi de cognacul veritabil francez, recomand această specialitate probată.

Prețul pentru 1 chg. (de ajuns la 100 litri cognac) fl. 16 v. a., receptul se alătură gratuit. Eu garantez pentru cel mai bun succes și fabricat sănătos.

Cruțare de spirt

se face prin neîntrecuta mea esență de întărit viarsul. Aceasta dă beuturii un gust plăcut și picant și se află numai la mine de vânzare.

Prețul fl. 3.50 cr. pro chg. (la 600—1000 litri inclusive mandatul de instrucțiune).

Afară de aceste specialități oferz tot felul de esențe pentru fabricarea de rum, rachiu de prune, trevere, amar și a tuturor licorurilor spirituozelor fine existente, de oțet și oțet de vin de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis la pachete.

Lista prețurilor franco.

Pentru fabricate sănătoase se garantează.

[3108] 13-50

Karl Philipp Pollak,

fabrică de specialități de esențe în Praga.

Representanți solii se caută.

INSTITUT TIPOGRAFIC ÎN SIBIU.

Se află de vânzare:

Plicuri oficioase

adresate: direcțiunii financiare, — oficiului de dare r. u., — tribunalului reg. ca judecătoria a cărților funduare, — scaunului ofranal comitatens, — primăriei comunale, — judecătoriei cercuale, — protopretorului cercual.

község elöljáróságától.

Sz.

A tekintetes

megyei árvaszéknek

Hivatalból.

Portomentes.

ügyben.

100 bucăți 50 cr.

măritimea 14 X 21 1/2

Mersul trenurilor

pe liniile orientale ale căii ferate de stat r. u. valabil din 1-a Maiu 1892.

Large railway schedule table with multiple columns for routes (Budapesta-Predeal, Budapesta, gara de vest - Rușava - Vercerova, Copșa-mică - Sibiu, Cucerdea - Oșorhei - Regh.-săs., Ghiriș - Turda, Sighișoara - Odorhei, Simeria (Piski) - Petroșeni - Lupeni, Simeria (Piski) - Hunedoara, Brașov - Zernesoi, Brașov - Ghezd - Oșorhei, Arad - Timișoara, Careii-mari - Zelău) and rows for train types (Tren de persoane, Tren accelerat, etc.) and times.

Nota: Oarele însemnate în stângă stațiilor sunt a se ceti de sus în jos, cele însemnate în dreapta de jos în sus. Numerii încadrați cu linii groase însemnează oarele de noapte.